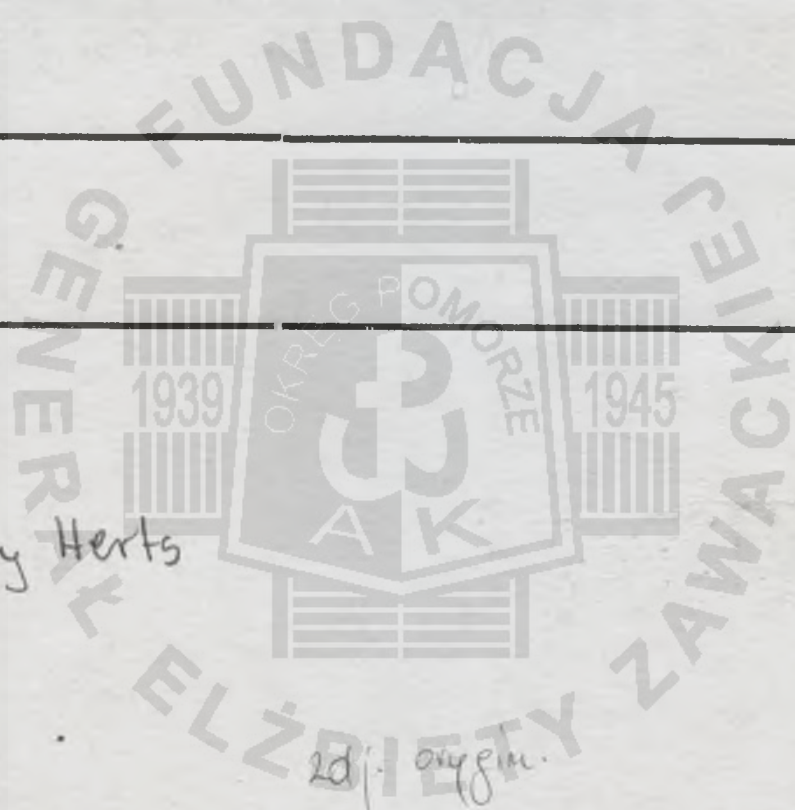

es:
arleycroft Road
wyn Garden City Herts
8 6JX

Powst.
Warsz.

RESICZYŃSKA-ESSIGMAN

Hanna

2034/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — Reszczyńska - Essigman...

Henne

2034/195K

I/1. Relacja ✓ k. 2, 5.3.

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora ✓ k. 4, 5.5

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne... ✓ k. 1, 5.1.

IV. Korespondencja ✓ k. 5, 5.5

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie ✓ zob. też 1/2/1

3/1 - Relacja:

- Relacja w sprawie "Zyciorys" Hanny Reszczyńskiej - Essigman. Wpływ do Fund. 28.11.2002. Msp. oryg. k.1, s. 1-2.
- "Ankieta" - trzy punkty zyciorysu H. R-E. z dn. 17.03.1999 wpływ do Fund. 22.12.1999. Msp/rep. oryg. k.1, s. 3.

1/1/1

Hanna Reszczyńska-Essigman

Welwyn Garden City

Herts AL8 6JX

U.K.

Tel.(01707) :

E-mail: t

ŻYCIORYS

Urodziłam się 5 stycznia 1928 roku w Wilnie. Ojciec mój Aleksander Reszczyński był oficerem policji, wówczas na stanowisku komendanta miasta Wilna, później Lwowa, Krakowa i Poznania. Z uwagi na częste służbowe przenoszenie go z miasta do miasta moja nauka w szkole przebiegała niejednolicie i nie pamiętam nawet do jakich szkół uczęszczałam. W chwili wybuchu wojny we 1939 roku był na stanowisku Komendanta Wojewódzkiego z siedzibą w Lublinie, w randze podpułkownika. Po otrzymaniu rozkazu ewakuacji opuścił miasto na czele dużego oddziału uzbrojonej policji. W drodze na wschód wraz z jednostką piechoty brał udział w potyczce z Niemcami. Po wzięciu do niewoli udało mu się zbiec z transportu do obozu i przedostać się do Krakowa. Rozpoznany przez któregoś z byłych podwładnych zmuszony został przez władze niemieckie do objęcia stanowiska komendanta "policji granatowej" w okupowanej Warszawie. Dnia 5 marca 1943 roku został zamordowany przez bojówkę Gwardii Ludowej, która w swoich biuletynach "chwaliła się", że wykonała wyrok na wieloletnim wrogu komuny. W 1977 roku specjalna komisja powołana w Londynie przez Generała Pełczyńskiego (szczegóły w " Kaprysach Losu", str.249) stwierdziła, że: "...był on współpracownikiem Armii Krajowej i na ppłk. Reszczyńskim nie ciąży żadne przewinienia współpracy z wrogiem, mogące Go zniesławić jako Polaka."

Po upadku Powstania Warszawskiego w którym brałam udział jako łączniczka w służbie sanitarnej i noszowa, w szpitalu polowym nr.104 A.K. na Żoliborzu udało mi się uciec z obozu w Pruszkowie. W 1945 roku znalazłam się w Bielsku-Białej u mego wuja i tam dołączyłam do podziemnej organizacji antyreżimowej. Nie zdążyłam nawet zostać zaprzysiężona, ponieważ wszyscy zostaliśmy aresztowani i osadzeni w więzieniu w Katowicach. Skazano mnie na 10 lat więzienia i tyleż samo pozbawienia praw obywatelskich i honorowych. Trzech z moich kolegów rozstrzelano. Juliusz Osterwa (który był dobrym znajomym moich rodziców) wyjednał mi ułaskawienie u prezydenta Bieruta na podstawie złego stanu mego zdrowia i w 1947 roku zostałam zwolniona z więzienia. Zamieszkałam z moją matką i babką w Bytomiu, gdzie kontynuowałam naukę w gimnazjum i zdałam maturę.

2/1/2

Po zdaniu matury nie mogłam dostać pracy ponieważ w ankiecie personalnej musiałam podawać, że byłam karana za przestępstwo polityczne. W grudniu 1949 roku wyszłam za mąż za Jana Tomczykewicza, wówczas studenta Akademii Górniczo-Hutniczej i wtedy nareszcie udało mi się uzyskać pracę w teatrze Lalki i Aktora "Groteska" w Krakowie. W 1952 roku urodził się mój syn Marek.

Po paru latach uzyskałam jako eksternistka dyplom aktorki dramatycznej i względnie spokojnie pracowałam w szeregu teatrów w różnych miastach Polski.

W 1962 roku mój wyrok został prawnie zatarty i wydano mi paszport, który umożliwił mi wyjazd do Anglii i odwiedzenie mojej matki i ojczyma mieszkających w Londynie. W 1966 roku rozwiodłam się z mężem i rozpoczęłam pracę w Teatrze Współczesnym we Wrocławiu. W lipcu 1970, po dość ciężkim przejściu żółtaczki zakaźnej pojechałam do matki na rekonwalescencję. Ze względu na to, że jeszcze nie czułam się na siłach aby powrócić do pracy, zwróciłam się do Dyrekcji Teatru z prośbą o udzielenie mi bezpłatnego urlopu. W odpowiedzi Teatr rozwiązał ze mną umowę. Przez dwa lata uczęszczałam do szkoły języka angielskiego dla obcokrajowców. W 1973 roku wyszłam za mąż za lekarza, Polaka, ordynatora oddziału reumatologicznego. Mąż służył w korpusie Generała Andersa, został zdemobilizowany w Anglii w r. 1947, otrzymał obywatelstwo brytyjskie w r. 1952, a ja automatycznie uzyskałam je po ślubie.

W 1993 roku padłam ofiarą zatoru w mózgu, który zaatakował mi jedynie ośrodek mowy. Przez pewien czas nie byłam w stanie porozumieć się w żadnym języku, a rehabilitacja była długa i trudna. Nigdy nie wróciłam w mowie do takiej samej sprawności językowej jak uprzednio, natomiast krótki okres nie możliwości czytania i pisania minął bez śladu.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości przyznano mi emeryturę za 20 lat pracy w teatrach, a także odszkodowania za lata stracone w więzieniu.

Matka moja i ojczym zmarli, mąż przeszedł na emeryturę i nadal mieszkamy pod tym samym adresem.

Wzrost: 160 cm
Ciężar ciała: 55 kg
Data: 28. 11. 2002
Ldz. 4740 WSK 2002

1/13

Hanna Reszczyńska-Essigman

Welwyn Garden City Herts
AL8 6JX
U.K.

17 03.1999r.

Ankieta.

1. Dane osobowe: urodzona 5 stycznia 1928 roku. W chwili wybuchu wojny miałam ukończone 5 klas szkoły powszechnej.
2. Okupacja : udział w Powstaniu Warszawskim.
3. Po 1945r : aresztowanie 23 lipca 1945r. Więzienie śledcze w Bielsku, rozprawa w Katowicach w listopadzie 45. Wszystkie szczegóły w załączonym pamiętniku.

Zdjęcie dośle jak
będę mogła

Hanna Reszczyńska-Essigman

Wpłynęło dnia 22.12.
L.dz. 3537/WSK/99

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora:

- legitymacja Nr 11535 - abouka zrywania z niemieckim 43 dniem 43 dniem
politycznym Okr. Stalimowskiemu Okr. Stalimowskiemu 2 dn. 1.09.1999
i kopia kopia politycznego purymanu H. R. - E. 4. list. 1999
k. 1, s. 1-3.

- Miaworanie Essigman Hannu ze stopien podporoczenia G.P.
2 dn. 12. paudz. 2000r. Msp. kserokopia, k. 1, s. 4.

- Patent Nr 16360 potwierdzajacy tytel "Veterana Walk
o Wolnosci i Niepodleglosc Japany", G-62, 2001.
Msp. kserokopia, k. 1, s. 5.

LEGITYMACJA Nr 11535

Nazwisko *Reszczyńska -*
Imię *Essigman Hanna*
Data i miejsce urodzenia *05.01.1928r.*

jest członkiem
Zręczajnym Związku
WIEŹNIÓW POLITYCZNYCH
Okresu Stalinowskiego
ODDZIAŁ STOLECZNY

H. Reszczyńska - Essigman
(podpis właściciela legitymacji)

1 września 1999r.
data wydania legitymacji

SEKRETARZ

[Signature]

PREZES

PREZES ZARZĄDU
Oddziału Stołecznego ZWPOS

Stanisław Kowalski

Legitymacja bez wkładki z opłaconymi
składkami jest nieważna

6 do 470 WSK 07.

1/2/2

Przyznaje

-Panu / Pani: *Monia.....*

Resygnacja - Essigman

KRZYŻ
WIĘZNIĄ POLITYCZNEGO

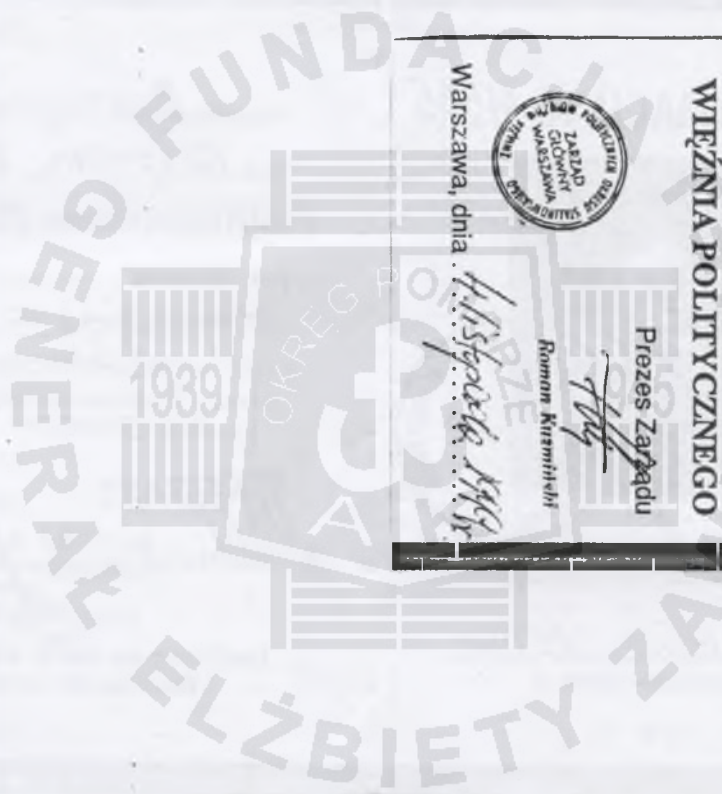
Prezes Zarządu

[Signature]
Roman Kiermiński

Warszawa, dnia

Hiszpanie 1999

SIŁY ZBROJNE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

mianował

nie będącego w czynnej służbie wojskowej

szer. nie podl. ob. sl. wojsk. ESSIGMAN Hanna c.Aleksandra

na stopień

PODPORUCZNIKA WOJSKA POLSKIEGO

12 października 2000 r.

z dniem

DYREKTOR
DEPARTAMENTU KADR MON

gen. bryg. Zbigniew JABŁOŃSKI

Warszawa, listopad 2000 r.

(data)

SILY ZBRONIE
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WYDZIAŁ
KULTURY I SZKOLENIA
UL. ...

Wpłynęło dnia 28.11.
l.dz. 47704Sk 1002

PATENT Nr 169960

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
potwierdza się, że

Pani RESZCZYŃSKA-ESSIGMAN HANNA

w latach walki zbrojnej z najeźdźcami
z honorem pełniła żołnierską powinność
i uzyskała prawo do zaszczytnego tytułu:

Weteran Walk o Wolność i Niepodległość

Ojczyzny

KIEROWNIK
URZĘDU DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRYSJONOWANYCH

Trąbka

Warszawa, 2001 r.

PREZES
RADY MINISTRÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Przewoźnik

BOG HONOR OJCZYZNA

1/2/15

data dnia 28.11.
Ldz. 4770 WSK 1002

III/5 - Inne materiały:

- Czek PKO na 150,00 zł. z du. 2003/10/16. Data wystawienia
2 grudnia 2002. Druk (dep. K-1, s. 1.

PKO BANK POLSKI I O/Warszawa 2003/10/16 10/5/16

POWIERZENIA KASA Oszczędności BANK POLSKI SA

Wypłaci na podstawie niniejszego czeku

— sto pięćdziesiąt — 1,50,00

Kwota słownie złotych, groszy jak obok Kwota zł. gr

Archiwum Pomorskie A.K. Helwys Garden City

Komu: M. J. 2. grudnia 2002

RESZCZYŃSKA-ESSIGMAN HANNA Data wystawienia (miesiące słownie)

10201013-5195756-270-41 Warszawa Podpis wystawcy czeku

Z rachunku *H. Reszczyńska-Essigman*

Nr czeku	Nr rachunku	Kwota	Nr rachunku oddz. banku	Tekst
1196698326<				02+

Proszę nie zapisywać ani nie stemplować tego pola

IV. Korespondencja:

- 15.03.2000 - list Fundacji (K. Minczykowskiej) do Hanny Reszczyńskiej - Essigman. Msp. Kserokopie, k. 1, s. 1.
- 28.02.2002 - list H. Reszczyńskiej - Essigman do D. Kr. Msp. oryg. k. 1, s. 2.
- 7. III. 2002 - list D. Kr. do H. Reszczyńskiej - Essigman Msp. Kopia, k. 1, s. 3.
- 23. 11. 2002 - list H. Reszczyńskiej - Essigman do D. Kr. Msp. oryg. k. 1, s. 4.
- 14. grudnia 2002 - E-mail FAPAK do H. Reszczyńskiej - Essigman. Wydruk komputer. k. 1, s. 5

10/1
Toruń, dnia 15. 03. 2000 r.

Pani Hanna Reszczyńska-Essigman

1.dz.562/WSK/2000

WELWYN GARDEN CITY HERTS

AL 8 6JX

U.K.

Szanowna Pani,

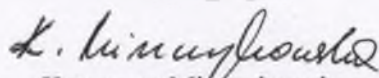
Za pośrednictwem p. Haliny Bazylewskiej z Warszawy otrzymaliśmy krótką ankietę dotyczącą Pani osoby i podpisaną przez Panią.

Nasza Fundacja, w ramach powołanego w 1996 r. Memoriału General Marii Wittek, gromadzi dokumenty dotyczące wojennej służby kobiet. W związku z tym zwracamy się do Pani z prośbą o napisanie relacji z Pani służby wojennej (najlepiej według załączonego schematu).

W przysłanej do nas ankiecie pisze Pani o pamiętniku, w którym Pani opisała swoje przeżycia z wojny i lat powojennych. Bylibyśmy bardzo wdzięczni, gdyby mogła Pani przysłać wspomniany pamiętnik do naszego archiwum.

W załączeniu przesyłamy materiały dotyczące naszej Fundacji oraz Memoriału.

Z poważaniem

Katarzyna Minczykowska

Kierownik Archiwum WSK

przy Fundacji „Archiwum Pomorskie AK”

zał.:

1/ Schemat relacji WSK

2/ Informacja o Fundacji

3/ Powstanie i działalność Memoriału

10/2

Hanna Reszczyńska-Essigman

Welwyn Garden City
Herts AL8 6JX
U.K.

Tel.(01707)

Welwyn Garden City 28.02.2002.

MEMORIAL
Generał Marii Wittek

Dokumentalistka Archiwum WSK
Pani Dorota Kromp
Wielkie Garbary 2
87-100 TORUN

Wpłynęła dnia 4.03.
Ldz. 685 HSC 1002.
D.O.

Szanowne Pani,

Pani Sędzia Grażyna Pilszak przekazała mi list pani do Niej (l.dz.3016 / WSK 2001) z sugestią, abym napisała do Pani z zapytaniem, czy moje losy również mogłyby zainteresować Archiwum.

W chwili wybuchu wojny miałam 11 lat i nie byłam w szeregach Armii Krajowej, tym nie mniej brałam udział w Powstaniu Warszawskim jako łączniczka, a po 1945 roku zostałam aresztowana w Bielsku za udział w nielegalnej, antykomunistycznej organizacji i skazana na 10 lat więzienia. Trzech moich młodych współtowarzyszy z tej samej sprawy, zostało rozstrzelanych.

W końcu lat dziewięćdziesiątych zostałam przyjęta do Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego i odznaczona krzyżem więźniów politycznych, w 2001 roku w Londynie, otrzymałam nominację na podporucznika, w stanie spoczynku, a na Akademii ku czci Odzyskania Niepodległości 11 listopada (w Londynie, 11.11.2001) wręczono mi Patent Weterana Walk o Wolność i Niepodległość Ojczyzny nadany przez Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie.

Wydana w 2001 roku w październiku moja biografia p.t.Kaprysy Losu, Historia Jednej Rodziny XX Wieku, ukazała się nakładem Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu (ISBN 83-231-1358-0). Gdyby Pani uważała, że moje dzieje mogłyby zainteresować Archiwum, proszę bardzo o sięgnięcie do Kaprysów Losu.

Bardzo będę zobowiązana za odpowiedź i łączę wiele pozdrowień.

H. Reszczyńska-Essigman

IV/3

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. W. Garbary 2, tel. 65-22-186
87-100 TORUŃ

Toruń 7 III 2002 r.

Kopie.

Pani Hanna Reszczyńska-Essigman

Welwyn Garden City
Herts AL8 6JX
U.K.

1.dz.770 WSK

Szanowna Pani,

Dziękuję za list z 28 lutego b.r. Cieszę się, że chce Pani przekazać do naszego Archiwum swoje wspomnienia. Informuję, że w Dziale Wojennej Służby Kobiet jest już założonateczka osobowa na Pani nazwisko o numerze inwentarza 2034/WSK. W teczce znajduje się jedynie króciutka ankieta z danymi osobowymi, podpisana przez Panią 17 III 1999 r., przekazana do nas przez p. Halinę Bazylewską z Warszawy. W marcu 2000 r. został wysłany do Pani list z prośbą o opracowanie relacji, ale jak widać nie dotarł do Pani. Tym bardziej cieszę się, że dzięki pośrednictwu p. G. Pilszak skontaktowała się Pani z nami. Oczywiście jesteśmy zainteresowani uzyskaniem relacji z przebiegu Pani służby (schemat załączam). Do relacji proszę dołączyć zdjęcie (z czasu wojny lub współczesne), a także wszelkie dokumenty lub ich kserokopie związane z Pani osobą (np. oświadczenia świadków, legitymacje odznaczeń, metryka urodzenia, świadectwa szkolne, świadectwa pracy itp.). Materiały te będą stanowić cenne źródło dla historyków zajmujących się udziałem kobiet w II wojnie światowej.

Szanowna Pani, pisze Pani o swojej biografii „Kaprysy losu. Historia jednej rodziny XX wieku”. Chcielibyśmy posiadać ją w zbiorach naszej biblioteki. Czy nie zechciałaby Pani przekazać nam jednego egzemplarza? W zamian oferujemy książkę spośród naszych wydawnictw (ulotkę załączam).

Szanowna Pani, zwracam się również do Pani z inną prośbą. Fundacja „Archiwum Pomorskie Armii Krajowej” funkcjonuje dzięki finansowemu wsparciu darczyńców. Cenna jest dla nas każda złotówka. Poszukujemy sponsorów, firm i instytucji, które byłyby gotowe wspomóc naszą działalność utrwalającą walkę żołnierzy AK na Pomorzu i kobiet-żołnierzy na wszystkich frontach II wojny światowej. Czy mogłaby Pani polecić nam ewentualnych sponsorów? Proszę o pomoc w tej sprawie.

Załączam serdeczne pozdrowienia.

2 szt:
1. Schemat rel. WSK
2. ulotke wydawnicze
3. ulotke inf. o FAPAK i Remonle

*2 wyrezami szacunku
Dorota Kromp
Dokumentalistka Archiwum 21WSK*

IV/4

Hanna Reszczyńska-Essigman

Welwyn Garden City
Herts AL8 6JX
U.K.

Tel.(01707)

E-mail: billyann@anglia.clipse.co.uk

Welwyn Garden City 23.11.2002

Pani Dorota Kromp
Dokumentalistka Archiwum WSK
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej

Wpłynęło dnia 28.11.
L.dz. 4770 WSK 2002 R

Re: I.dz.770 WSK

Szanowna Pani,

Proszę mi wybaczyć, że przez tyle miesięcy nie odpowiadałam na list Pani, ale dopiero otatnio przy porządkowaniu moich papierów znalazłam właściwy adres Archiwum Pomorskiego Armii Krajowej.

Szereg miesięcy temu prosiłam wydawcę mojej książki, p.dr.Mirosława Supruniuka z Biblioteki Uniwersyteckiej Mikołaja Kopernika o przekazanie na rzecz Archiwum mojej książki biograficznej "Kaprysy Losu". Później kontakt mój z nim się urwał, więc nie jestem pewna, czy książka dotarła do Państwa.

Pragnę wyjaśnić, że nie byłam zaprzysiężonym żołnierzem A.K., jedynie jako 16 letnia dziewczyna brałam udział w Powstaniu Warszawskim. Po Powstaniu, w Bielsku-Białej przez bardzo krótki okres dołączyłam do grupy młodzieży, która podawała się za A.K. Nie zdążyłam nawet być zaprzysiężona ponieważ wszyscy zostaliśmy aresztowani i osadzeni w U.B.,a potem w więzieniu. Otrzymałam wyrok na 10 lat i tyleż samo lat pozbawienia praw obywatelskich i honorowych, a trzech z moich kolegów skazano na karę śmierci, którą wykonano. Wszystko to opisałam w moich wspomnieniach.

Raz jeszcze przepraszam za tak długą zwłokę w odpowiedzi i łączę wiele pozdrowień

H. Reszczyńska-Essigman

Załączniki:

- 1) Legitymacja Nr.11535, Związek Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego 1939-1956.
- 2) Nominacja na podporucznika przez Prezydenta Rzeczypospolitej w roku 2000.
- 3) Patent Nr.16960 - Weteran Walk o Wolność i Niepodległość Ojczyzny, w r.2001.
- 4) Fotografia z mężem Władysławem (Rok 20005)
- 5) Czek na 150 zł.na Fundację Archiwum Pomorskiego Armii Krajowej.

IV/5

FAPAK

Od: FAPAK <fapak@wp.pl>
Do: <billyann@anglia.clipse.co.uk>
Wysłano: 14 grudnia 2002 12:05
Temat: Podziękowanie

Wpłynęło dnia 16.12.02
Licz. 4930

Pani Hanna Reszczyńska-Essigman

Szanowna Pani,

Dziękuję bardzo za list i przekazane następujące materiały:

- 1) Fotografia z 2000 r.
- 2) Legitymacja Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, Nr 11535, 1999 r. (ksero).
- 3) Nominacja na stopień podporucznika Wojska Polskiego, W-wa 2000 (ksero)
- 4) Patent Weterana Walk o Wolność i Niepodległość Ojczyzny, Nr 16960, W-wa 2001 r. (ksero)
- 5) Życiorys.

Zostały one dołączone do Pani teczki osobowej (nr 2034/WSK).

Jednocześnie informuję, że w kwietniu br. wpłynęła do nas Pani książka pt. "Kaprysy losu. Historia jednej rodziny XX wieku." przekazana z Biblioteki UMK. Przepraszam, że nie powiadomiłam Pani o tym. Książkę przeczytałam jak to się mówi "jednym tchem" i jestem pod wrażeniem losów Pani rodziny, a zwłaszcza szczerości z jaką opisała Pani stosunki rodzinne. Dziękuję, że zechciała Pani ją przekazać.

Dziękuję także za czek an 150 zł. Niestety nie możemy go zrealizować, musi być wystawiony na konkretną osobę. Może Pani dokonać wpłaty na nasze konto: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU, NR 10901506-4675-128-00-0.

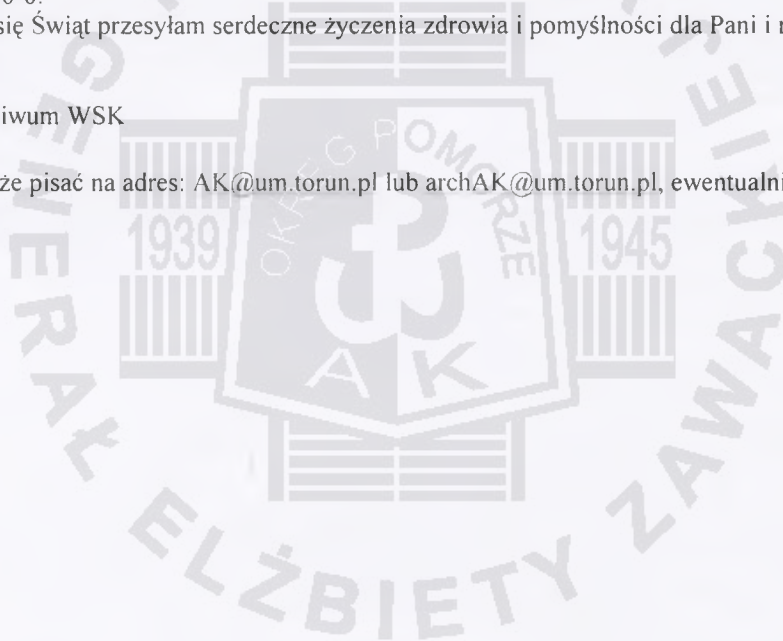
Z okazji zbliżających się Świąt przesyłam serdeczne życzenia zdrowia i pomyślności dla Pani i męża.

Z wyrazami szacunku

Dorota Kromp

Dokumentalistka Archiwum WSK

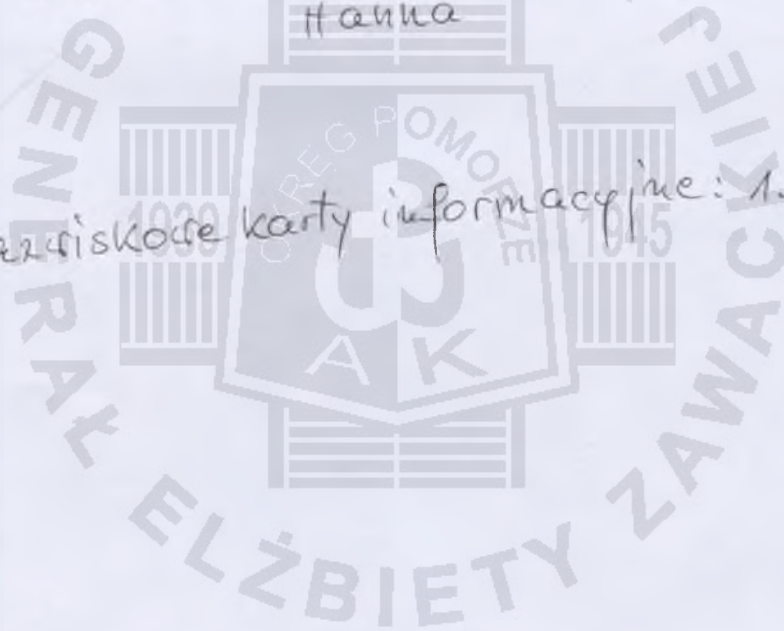
P.S. Można do nas także pisać na adres: AK@um.torun.pl lub archAK@um.torun.pl, ewentualnia dorota-kromp@wp.pl

J. 2034/WSK
RESZEZYŃSKA-ESSIGMAN
Hanna

AK
Poczt.
Warsz.

v. Nazwiskowe karty informacyjne: 1.

i

J. 2034/WSK

AK
Powst.
Warsz.

RESZCZYŃSKA-ESSIGMAN
Hanna

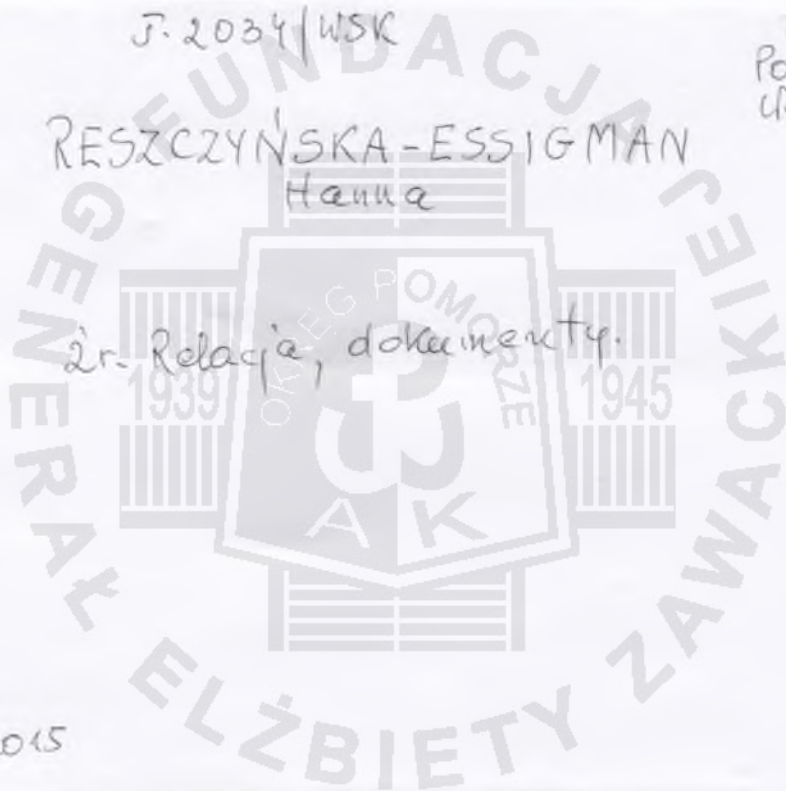
2r. Relacja, dokumenty.

1939

1945

AK

B. Rojek 2015

J. 2034 / WSK

AK

RESZCZYŃSKA-ESSIGMAN

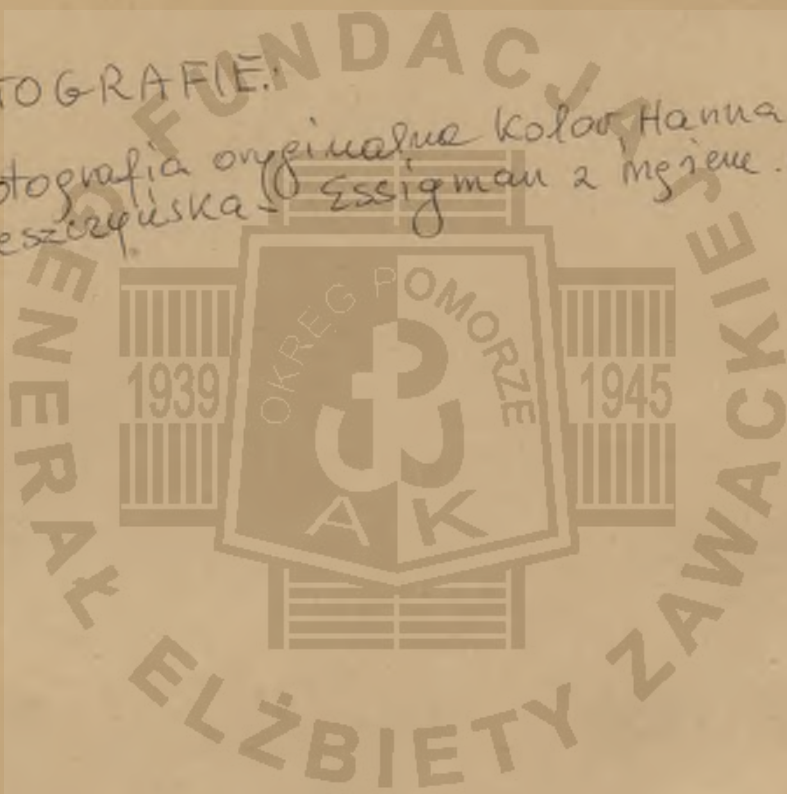
Państ.

Waise.

Hanna

vi. FOTOGRAFIE.

- Fotografia oryginalna kolor, Hanna
Reszczyńska-Essigman z miesiąca r. 2000.

vī/1

Hanna Reszayńska - Essigman
z mężem Władysławem
Wielryn Garden City
Rok 2000.

DESYGNACJA - ESSIGMAN Hanna

